

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra praktické teologie

Mgr. Michal Opatrný, Dr. theol.

Kněžská 8, 370 01 České Budějovice

mopatrný@tf.jcu.cz

Posudek oponenta diplomové práce: *Problematika nezaměstnanosti v České republice a Německu z pohledu gender*

Autorka, (studijní program): Bc. Štěpánka Tesařová (ESP)

Autorka předkládané diplomové práce (dále DP) si položila za cíl, reflektovat nezaměstnanost v ČR a SRN z aspektu gender. Ve své práci se nejprve věnuje politice zaměstnanosti (kap. 1), dále genderové rovnosti na trhu práce (kap. 2), prosazování strategie gender mainstreamingu (kap. 3), rovnoprávnosti obou pohlaví (kap. 4), teorii mužských a ženských rolí na trhu práce (kap. 5) situaci na trhu práce v ČR (kap. 6) a SRN (kap. 7), rovným příležitostem v pracovním a rodinném životě (kap. 8), harmonizaci práce a rodiny z pohledu gender (kap. 9) a protidiskriminačním opatřením z aspektu gender (kap. 10). DP obsahuje úvod, závěr, seznam použitých zdrojů, seznam zkratk a přílohy.

Formální stránka práce

Autorka DP na řadě míst nenakládá zcela standardním způsobem s odkazy a citacemi. Na s. 8 není zřejmé, zda se k objasnění pojmů „zaměstnanost“, „nezaměstnanost“ a „gender“ váže pozn. č. 3, a pokud ano, proč autorka složitě objasňuje pojmy tak, že jejich objasnění převezme z jedné publikace? Autorka také poněkud nestandardně užívá pro odlišení citací kurzívu. Kurzívou jsou však psány i pasáže, kde autorka zřejmě parafrázuje názory autorů, na které pak odkazuje. Výsledkem je bohužel poměrně nepřehledný text práce. Na s. 17 není zřejmé, odkud autorka převzala údaje v prvním odstavci kap. 2.1, když nejbližší poznámka odkazuje na r. 2002, ale autorka zde hovoří o r. 2007. Na s. 17 se autorka také zmiňuje o projektu, který vznikl v souvislosti se vstupem ČR do EU, odkazuje se přitom pozn. č. 21 na publikaci z r. 2002, čímž vzniká otázka, zda tento projekt ještě běží, nebo již byl ukončen. Pokud ano, pak zmínka o něm nemá v kontextu kap. 2.1 smysl – minimálně ne v té podobě, jak o projektu autorka píše (přítomný čas). Na s. 18 v pozn. 22 je odkaz na zdroj, u kterého jednak není zřejmé, ze kterého je roku, jednak ho nenajdeme v seznamu použité literatury. Ten samý problém se objevuje i na s. 24 v pozn. 35, dále na s. 49 v pozn. 79 a 80. Na s. 20 se autorka DP odkazuje na směrnici 1260/1999 – není ale zřejmé, kdo a pro koho směrnici vydal a zcela chybí řádný odkaz. Na s. 24 jsou formulovány typické formy diskriminace v ČR aniž by se autorka odkázala na zdroj, ze kterého informace převzala. Při takto kategorickém tvrzení je však odkaz nutností. S obdobným problémem se setkáváme i na s. 32, s. 33 a s. 37-28 (kap. 5.2.1), s. 44 (kap. 6.1), s. 58-59. Na několika místech se v práci objevuje odkaz v závorce místo pod čarou, často se zároveň jedná o „citaci v citaci“ (s. 39, s. 63-64). Na s. 62 je v pozn. 100 odkaz na Zákon o občanských právech. Z poznámky ale není zřejmé, zákon které země má autorka na mysli. Jen z kontextu se dá vytušit, že jde o USA.

Užití grafu na s. 51 je velmi nevhodné. Není zde uveden zdroj, ze kterého byl graf převzat a ani procentuelní hodnota jednotlivých částí grafu, takže graf prakticky neposkytuje žádné informace.

Jazyková stránka práce

Práce je napsána poněkud těžkopádnějším stylem. Obsahuje několik chyb a překlepů, které někdy částečně mění smysl věty (např. na s. 12).

Obsahová stránka práce

Z obsahového hlediska zaujme na první pohled nepoměr mezi zdroji, které se týkají situace ČR a situace v SRN. Navíc práce vychází jen z mála německých zdrojů, většinou je německá situace zpracovávána jen na základě překladů německé literatury do češtiny. I těch je však v práci vzhledem k jejímu názvu poměrně málo (srov. kap. 3 a 8).

Dvojjazyčná tabulka č. 4 na s. 28 naprosto postrádá smysl. Navíc je rozdělena na dvě stránky, aniž by na s. 29 bylo opět vloženo její záhlaví, což by přispělo její srozumitelnosti (obdobný problém najdeme i u tabulky č. 9 na

s. 49-50, které mohla být na jedné stránce). Překlady do češtiny a přepisy z němčiny jsou navíc nepřesné, resp. chybné. Srovnání tabulky č. 4 s tabulkou č. 3 (s. 27) – jak se o to autorka pokouší na s. 29 – navíc není možné, když jednak tabulka pro ČR uvádí jen pracovní odvětví, zatímco tabulka pro SRN konkrétní pracovní místa, jednak jsou údaje o mzdách v tabulce pro ČR v CZK, v tabulce pro SRN v EUR. To by nemuselo přímo vadit, chtěla-li by autorka poukázat jen na nižší mzdy žen oproti mužům, ale její stručné srovnání na s. 29 poukazuje i na rozdíly ve výši mezd mezi ČR a SRN. Jen z tabulek 3 a 4 také není zřejmé, proč ženy mají jak v ČR tak v SRN nižší průměrné mzdy oproti mužům, takže jen těžko lze tabulku interpretovat tak, jak to činí autorka DP, že je z ní patrná diskriminace žen. Aby to bylo možné, muselo by být zohledněno mnohem více údajů. Formulace faktorů na s. 30, které způsobují rozdíly ve mzdách, ze srovnání tabulek nevyplývá. Autorka se zde navíc ani neodkazuje na zdroj, který by tyto faktory – zřejmě podle autorky společné pro ČR i SRN – formuloval.

Na několika místech práce název kapitol neodpovídají jejich obsahu. Např. kap. 5.2 (s. 36nn) se vůbec nevěnuje managementu genderových vztahů na pracovišti. Kap. 9 na s. 60nn se týká jen práce. Rodiny a harmonizace pracovních a rodinných povinností se pak vůbec nedotýká.

Obdobně se v práci objevuje zřejmě i záměna termínů, když autorka na s. 42 hovoří o Lisabonské smlouvě, na základě které byl vytvořen plán ESF pro období 2007-2013. Lisabonská smlouva však byla podepsána teprve v prosinci r. 2007 a doposud není několika zeměmi EU ratifikována. Autorka tak měla zřejmě na mysli Lisabonskou strategii.

V práci je možné pozorovat také určitý nesoulad v tvrzení autorky a to ve vztahu k podstatě problému, kterému se věnuje: Na jednu stranu v práci zásadně odmítá podceňování žen v práci, které vede k tomu, že práce, které se věnují převážně ženy, bývá označována jako tzv. „ženská práce“ (s. 32), na druhou stranu autorka vyzdvihuje „typicky ženské vlastnosti“ od kterých se odvíjí tzv. „ženská práce“ (s. 38).

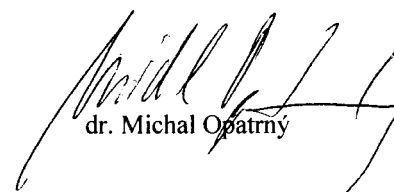
Kapitola 9.1.1 na s. 61nn se má týkat Legislativy k dosažení rovnoprávnosti na pracovišti. Aniž by to autorka nějakým způsobem zdůvodnila, věnuje se zde pouze legislativě USA. Z práce naprosto není zřejmé, jakou to má souvislost s problematikou trhu práce a gender v ČR a SRN, resp. v EU. Název kapitoly tak působí značně zmatečně a její obsah není v souvislosti s tématem DP, resp. kap. 9.1 Metodologie genderu. V práci se ale nevyskytuje ani skutečné srovnání situace v ČR a SRN, kterému by byla věnována kapitola, která by vycházela z předchozích popisných kapitol a obě situace systematicky a přehledně srovnala. DP spíše náhodně představuje situaci v SRN v rámci rozboru situace v ČR.

V závěru autorka na s. 70 hovoří o cílech a hypotézách, které doposud v práci nebyly zmíněny a ani není zřejmé, jak z práce zmíněné hypotézy vyplývají. Pokud je chtěla autorka formulovat, pak zcela jistě ne v závěru. Na s. 71 je navíc jedna z hypotéz pojímána zcela opačně než na s. 70: rodinný a pracovní život nejprve je možné skloubit a potom zase ne.

Předkládaná DP působí značně neutříděně a nepřehledně. Konstatování, ke kterým autorka dochází v závěru své DP nejsou jasně a srozumitelně navázány na předchozí kapitoly a nejsou tak argumentačně důvěryhodné. Nelze také říci, že se autorka v DP věnovala dosažení cíle, který formulovala v úvodu, totiž: „zjistit rozdíly rovných příležitostí zahrnující spravedlivý přístup mužů a žen ke zdrojům ekonomického, politického rozvoje a pracovních příležitostí v daných státech EU (s. 7)“.

Celkové hodnocení: Práci nedoporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 22. 5. 2009

dr. Michal Opatrný